

Määräykset ja ohjeet

Lisäeläkelaitosten hallinto

Dnro
FIVA/12/01.00/2018

Antopäivä
25.2.2019

Voimaantulopäivä
31.3.2019

FINANSSIVALVONTA

puh. 09 183 51

faksi 09 183 5328

etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi

www.finanssivalvonta.fi

Lisätietoja
Vakuutusvalvonta/Työeläkelaitokset

Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne

Määräykset

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Määräys”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan antamat määräykset. Määräykset ovat velvoittavia oikeussääntöjä, joita on noudatettava.

Finanssivalvonta antaa määräyksiä ainoastaan määräyksenantoon valtuuttavan lain säännöksen nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

Ohjeet

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Ohje”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan tulkintoja lainsäädännön tai muun velvoittavan sääntelyn sisällöstä.

”Ohje”-otsikon alla on lisäksi suosituksia ja muita toimintaohjeita, jotka eivät ole velvoittavia. Ohjeissa on myös kansainvälisten ohjeiden ja suositusten noudattamista koskevat Finanssivalvonnan suositukset.

Ohjeen kirjoitustavasta ilmenee, milloin kyseessä on tulkinta ja milloin suositus tai muu toimintaohje. Ohjeiden kirjoitustapaa sekä määräysten ja ohjeiden oikeudellista luonnetta on selvitetty tarkemmin Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

[Finanssivalvonta.fi > Sääntely > Määräys- ja ohjekokoelma > Määräyskokoelman rakenne](#)

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	5
1.1	Soveltamisala	5
1.2	Määritelmät	5
2	Säädöstausta ja kansainväliset suositukset	6
2.1	Lainsäädäntö	6
2.2	Euroopan unionin direktiivit	6
2.3	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet	6
3	Tavoitteet	8
4	Vakuutettujen määrää ja noudatettavia säännöksiä koskeva ilmoitus Finanssivalvonnalle	9
4.1	Soveltamisala	9
4.2	Ilmoitus Finanssivalvonnalle vakuutettujen määrästä ja sovellettavista säännöksistä	9
5	Ulkoistetusta toiminnosta Finanssivalvonnalle tehtävä ulkoistamisilmoitus	11
5.1	Soveltamisala	11
5.2	Ulkoistamisilmoitus	11
5.3	Ulkoistamisilmoitus keskeisestä toiminnosta, johtamisesta tai hallinnoinnista	11
5.4	Ulkoistamisilmoituksen tekeminen Finanssivalvonnalle	12
6	Hyvämaineisuus ja sopivuus, keskeiset toiminnot	15
6.1	Soveltamisala	15
6.2	Eläkesäätiön ja eläkekassan keskeiset toiminnot	15
7	Hyvämaineisuus ja sopivuus, toiminnasta tosiasiallisesti vastaavat henkilöt	19
7.1	Soveltamisala	19
7.2	Eläkesäätiön ja eläkekassan toiminnasta tosiasiallisesti vastaavat henkilöt	19

8	Keskeisen toiminnon suorittaminen samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin työnantaja	23
8.1	Soveltamisala	23
8.2	Hakemus Finanssivalvonnalle	23
9	Lisäeläke-ennusteessa käytettävät oletamat	24
9.1	Soveltamisala	24
9.2	Oletamat	24

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:ssä tarkoitettuihin valvottaviin siten kuin jäljempänä lukukohtaisesti määritellään:

- eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettut A-eläkesäätiöt, joiden tarkoituksena on myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia
- eläkesäätiölaissa tarkoitettut AB-eläkesäätiöt, joiden tarkoituksena on myöntää sekä vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia (A-osasto) että lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia (B-osasto)
- vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettut eläkekassat, jotka harjoittavat yksinomaan lisäeläketoimintaa
- vakuutuskassalaissa tarkoitettut eläkekassat, jotka harjoittavat sekä lisäeläketoimintaa että lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa.

1.2 Määritelmät

Näissä määräyksissä ja ohjeissa *lisäeläkelaitoksella* tarkoitetaan edellä luvussa 1.1 todettujen valvottavien osalta:

- A-eläkesäätiöitä ja AB-eläkesäätiöiden A-osastoja
- yksinomaan lisäeläketoimintaa harjoittavia eläkekassoja sekä sellaisten eläkekassojen lisäeläketoimintaa harjoittavia osastoja, jotka harjoittavat sekä lisäeläketoimintaa että lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa.

2

Säädöstausta ja kansainväliset suosittukset

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset:

- eläkesäätiölaki (1774/1995, jäljempänä myös ESL)
- vakuutuskassalaki (1164/1992, jäljempänä myös VKL)
- laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa (173/2009)

2.2 Euroopan unionin direktiivit

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta 2016/2341/EU

2.3 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin säännöksiin:

Eläkesäätiöt:

- ESL 1 b §:n 5 momentti (ilmoitus vakuutettujen lukumäärästä ja säännösten noudattamisesta)
- ESL 42 d §:n 2 momentin (keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden hyvämaineisuutta ja sopivuutta koskeva selvitys)
- ESL 42 e §:n 2 momentin (toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden hyvämaineisuutta ja sopivuutta koskeva selvitys)
- ESL 42 h §:n 4 momentin (Finanssivalvonnalle toimitettava hakemus luvasta suorittaa keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin työnantaja)
- ESL 42 q §:n 3 momentin (Finanssivalvonnalle annettavasta ulkoistamisilmoituksesta)
- ESL 49 f §:n 4 momentin (lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävät oletamat)

Eläkekassat:

- VKL 2 b §:n 5 momentin (ilmoitus vakuutettujen lukumäärästä ja säännösten noudattamisesta)
- VKL 77 d §:n 3 momentin (keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden hyvämaineisuutta ja sopivuutta koskeva selvitys)
- VKL 77 e §:n 2 momentin (toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden hyvämaineisuutta ja sopivuutta koskeva selvitys)
- VKL 77 h §:n 4 momentin (Finanssivalvonnalle toimitettava hakemus luvasta suorittaa keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin työnantaja)
- VKL 77 q §:n 3 momentin (Finanssivalvonnalle annettavasta ulkoistamisilmoituksesta)
- VKL 84 f §:n 4 momentin (lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävät oletamat)

3 Tavoitteet

- (1) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on lisäeläkelaitoksia koskevan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 vuoksi eläkesäätiö- ja vakuutuskassalakiin tehtyjen muutoksien johdosta määrätä ja ohjeistaa lisäeläkelaitoksien hallinnon järjestämistä niiltä osin kuin lainsäädännöstä ei ole saatavissa riittävää ohjeistusta.

4

Vakuutettujen määrää ja noudatettavia säännöksiä koskeva ilmoitus Finanssivalvonnalle

4.1 Soveltamisala

- (1) Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitoksiin.

4.2 Ilmoitus Finanssivalvonnalle vakuutettujen määrästä ja sovellettavista säännöksistä

- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa sitovia määräyksiä Finanssivalvonnalle tehtävästä ilmoituksesta vakuutettujen lukumäärästä ja lisäeläkelaitoksiin sovellettavista säännöksistä perustuu ESL 1 b §:n 5 momenttiin sekä VKL 2 b §:n 5 momenttiin.
- (3) ESL 1 b §:n 1 momentin tai VKL 2 b §:n 1 momentin mukaan alle 100 vakuutetun lisäeläkelaitos voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että siihen sovelletaan ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta säännöksiä, joita sovelletaan lisäeläkelaitokseen, joissa vakuutettujen määrä on vähintään 100. Lisäeläkelaitos voi peruuttaa edellä mainitun ilmoituksen ilmoittamalla Finanssivalvonnalle, ettei se noudata säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen.
- (4) ESL 1 b §:n 4 momentin tai VKL 2 b §:n 4 momentin mukaan lisäeläkelaitos voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos sen vakuutettujen lukumäärä laskee alle 100, mikäli se ei halua jatkaa toimintaansa samojen sääntöjen puitteissa seuraavan tilikauden alusta lukien.

MÄÄRÄYS (kohdat 5-9)

- (5) Lisäeläkelaitoksen on tehtävä Finanssivalvonnan eläkesäätiö- ja vakuutusassarekisteriin ESL 1 b §:n tai VKL 2 b §:n tarkoittama ilmoitus lomakkeilla, jotka löytyvät Finanssivalvonnan verkkosivuilta.
- (6) Lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava kuukausi ja vuosi, jolloin vakuutettujen lukumäärä on ylittänyt tai alittanut ESL 1 b §:ssä tai VKL 2 b §:ssä mainitut vakuutettujen lukumäärät.
- (7) Finanssivalvonta edellyttää, että lisäeläkelaitos tekee ilmoituksen viimeistään 1.12. tai 30 päivää ennen seuraavan tilikauden alkua seuraavista asioista: vakuutettujen määrän vähentymisestä alle 100:n tai 16 vakuutetun, vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitosta koskevien säännösten noudattamisesta ja peruutusilmoituksen vähintään 100 vakuutetun lisä-

eläkelaitosta koskevien säännösten noudattamisesta. Finanssivalvonnalle tehtävässä vakuutettujen määrän vähenemistä koskevassa ilmoituksessa tulee käyttää vakuutettujen lukumääränä määrää, joka ilmenee edellisen tilikauden lopun tilanteesta laaditusta vakuutusteknisestä tutkimuksesta tai vaihtoehtoisesti vakuutettujen lukumääränä voidaan käyttää vakuutusmatemaatikon allekirjoittamaa selvitystä vakuutettujen lukumäärästä muuna ajankohtana.

- (8) Edellä kohdassa 7 mainittuja määräaikoja ei sovelleta vakuutettujen lukumäärän nousemiseen vähintään 16:sta tai vähintään 100:an tehtävään ilmoitukseen. Lisäeläkelaitoksen, jossa vakuutettuja on ollut alle 16 tai alle 100, on ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle, mikäli vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään 16:sta tai vähintään 100:an.
- (9) Ilmoitus vuoden 2019 vakuutettujen lukumäärästä tai ilmoitus siitä, että lisäeläkelaitos noudattaa vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitostoimintaan sovellettavia säännöksiä, on toimitettava Finanssivalvontaan 30.4.2019 mennessä. Lisäeläkelaitoksen vakuutettujen lukumääränä vuonna 2019 käytetään vakuutusteknisessä tutkimuksessa vuodelta 2017 ilmoitettua tai lisäeläkelaitoksen 30.4.2019 mennessä Finanssivalvontaan toimittamaa vakuutusmatemaatikon allekirjoittamaa selvitystä vakuutettujen lukumäärästä viimeistään hetkellä 31.12.2018.

5

Ulkoistetusta toiminnosta Finanssivalvonnalle tehtävä ulkoistamisilmoitus

5.1 Soveltamisala

- (1) Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitoksiin, joihin sovelletaan niitä eläkesäätiölain tai vakuutuskassalain säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen.

5.2 Ulkoistamisilmoitus

- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa sitovia määräyksiä ulkoistamisilmoituksesta perustuu ESL 42 q §:n 3 momenttiin ja VKL 77 q §:n 3 momenttiin.
- (3) ESL 42 q §:n 1 momentin ja VKL 77 q §:n 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin ennakkoon aikomuksestaan ulkoistaa tai edelleen ulkoistaa toimintaansa.
- (4) ESL 42 q §:n 1 momentin ja VKL 77 q §:n 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle ulkoistettuihin toimintoihin liittyvistä merkittävistä muutoksista.
- (5) ESL 2 §:n 21 kohdan mukaan keskeisellä toiminnolla tarkoitetaan A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston hallintojärjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto. VKL 3 §:n 22 kohdan mukaan keskeisellä toiminnolla tarkoitetaan lisäeläketoinnin hallintojärjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto.

OHJE (kohta 6)

- (6) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan ESL 42 p §:n 1 momentin ja VKL 77 p §:n 1 momentin tarkoittamaa toiminnan ulkoistamista palveluyritykselle on myös se, että lisäeläkelaitoksen työnantaja hoitaa toimintoja, jotka kuuluvat lisäeläkelaitokselle.

5.3 Ulkoistamisilmoitus keskeisestä toiminnosta, johtamisesta tai hallinnoinnista

- (7) ESL 42 q §:n 1 momentin ja VKL 77 q §:n 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava keskeisen toiminnon, johtamisen tai hallinnoinnin toiminnon ulkoistamisesta ennen sitä koskevan sopimuksen voimaantuloa.

OHJE (kohta 8)

- (8) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan lisäeläkelaitoksen on aina ilmoitettava ulkoistuksen laajuus ja merkitys huomioon ottaen riittävän hyvissä ajoin etukäteen aikomuksestaan ulkoistaa keskeisiä toimintoja tai johtamisen ja hallinnoinnin toimintoja.

MÄÄRÄYS (kohdat 9-10)

- (9) Lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava johtamiseen ja hallintointiin kuuluvina toimintoina ulkoistettaessa ainakin seuraavat toiminnot:
- asiamiehen tai toimitusjohtajan tehtävät
 - etuushakemusten käsittely, etuuksien myöntäminen ja etuuspäätökset
 - sisäinen valvonta
 - säännösten noudattamista valvova toiminto (compliance)
 - vakuutustekniikka
 - toiminnan kannalta keskeiset tietojärjestelmät
 - sijoitustoiminta ja salkunhoito
 - kirjanpito- ja taloushallinto
- (10) Lisäeläkelaitoksen on johtamiseen ja hallintointiin kuuluvina toimintoina ei pidetä ainakaan seuraavia toimintoja:
- hallinnolliset tehtävät, kuten henkilöstö- ja materiaalihallinto, toiminnassa käytettävän omaisuuden ylläpito ja toimitilojen turvallisuuspalvelut
 - oikeudellisten palvelujen hankkiminen

5.4 Ulkoistamisilmoituksen tekeminen Finanssivalvonnalle

- (11) ESL:n ja VKL:n voimaantulosäännöksen x.x.2018 mukaan lisäeläkelaitoksen, joka on ulkoistanut keskeisiä toimintoja tai johtamista ja hallinnointia koskevia toimintojaan palveluyritykselle ennen 1.1.2019 on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ulkoistuksista kuuden kuukauden kuluessa eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain muuttamisesta annettujen lakien (xx/2018 ja xx/2018) voimaantulosta.

OHJE (kohta 12)

- (12) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan ESL 42 q §:n 1 momentin ja VKL 77 q §:n 1 momentin tarkoitamina ulkoistettujen toimintojen merkittävänä muutoksena pidetään ainakin muutosta, jolla on vaikutusta Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksiin, ulkoistamiskumppanin vaihtumista, sopimuksen ehtojen muuttumista siten, että muutoksella on merkittävää vaikutusta palveluun tai sen tarjoamiseen sekä palveluntarjoajan toimintaedellytysten muuttumista merkittävästi.

MÄÄRÄYS (kohdat 13-19)

- (13) Ulkoistamisilmoitus toimitetaan Finanssivalvonnan kirjaamoon. Finanssivalvonnan kirjaamon sähköpostiosoite on kirjaamo@finanssivalvonta.fi. Lisätietoja sähköpostilähetyksen suojaamisesta on Finanssivalvonnan verkkosivuilla. Postitse hakemuksen voi toimittaa Finanssivalvontaan osoitteeseen: PL 103, 00101 Helsinki (kirjaamon käyntiosoite Rauhankatu 19).
- (14) Ulkoistamisilmoitus tehdään Finanssivalvonnalle keskeisen toiminnon ulkoistuksesta ja edellä kohdassa 7 määritellyistä johtamisen tai hallinnon toimintojen ulkoistuksesta.
- (15) Mikäli lisäeläkelaitos suorittaa keskeisiä toimintoja työnantajalla ESL 42 h §:ssä tai VKL 77 h §:ssä tarkoitetulla tavalla, ei järjestelystä tehdä ulkoistamisilmoitusta, vaan lisäeläkelaitoksen on haettava siihen Finanssivalvonnan lupa näiden määräysten ja ohjeiden luvussa 8 esitetyllä tavalla.
- (16) Finanssivalvonnalle tehtävän ilmoituksen tulee sisältää seuraavat selvitykset:
- ulkoistettavaa toimintaa hoitavan luonnollisen henkilön täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa henkilö harjoittaa toimintaa.
 - ulkoistettavaa toimintaa hoitavan yhtiön nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan.
 - kuvaus ulkoistettavan toiminnan laadusta ja laajuudesta.
 - kokonaisarvio ulkoistamisen vaikutuksesta lisäeläkelaitoksen toimintaan.
 - selvitys ulkoistettavaa toimintaa hoitavan palveluntarjoajan taloudellisista edellytyksistä hoitaa ulkoistettavia tehtäviä.
 - selvitys siitä, miten suunniteltu ulkoistaminen otetaan huomioon lisäeläkelaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä.
 - ulkoistetun toiminnan valvonnasta ja seurannasta vastaava henkilö lisäeläkelaitoksessa.
 - selvitys siitä, miten ulkoistettavan toiminnan jatkuvuus ja tietoturvallisuus varmistetaan.
 - selvitys siitä, miten lisäeläkelaitos aikoo turvata ulkoistettavaan toimintoon tai tehtävään liittyvien toimintojen jatkumisen, jotta toiminnon tai tehtävän siirtäminen on tarvittaessa mahdollista siirtää toisen palveluntarjoajan hoidettavaksi.
 - selvitys ulkoistamissopimuksen irtisanomisen edellytyksistä.
 - ulkoistettaessa rajan yli Euroopan talousalueeseen kuulumattomaan valtioon selvitys siitä, miten sijaintivaltion säännökset vaikuttavat Finanssivalvonnan mahdollisiin saadaan lisäeläkelaitoksen ulkoistetusta toiminnasta valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.
- (17) Ilmoitukseen on liitettävä kopio ulkoistamissopimuksesta tai sen luonnoksesta liitteineen.
- (18) Jos jo ulkoistettua hallinnon ja johtamisen toimintoja tai keskeistä toimintaa ulkoistetaan edelleen kolmannen tahon hoidettavaksi, lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava siitä samalla tavoin kuin toimintaa ulkoistettaessa palveluntarjoajalle on edellytetty tässä luvussa 5.

- (19) Lisäeläkelaitoksen, joka on ulkoistanut keskeisiä toimintojaan tai johtamisen ja hallinnoinnin toimintoja ennen 1.1.2019, on tehtävä tämän luvun 5 mukaisesti ulkoistamisilmoitus Finanssivalvonnalle.

6

Hyvämaineisuus ja sopivuus, keskeiset toiminnot

6.1 Soveltamisala

- (1) Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitoksiin, joihin sovelletaan niitä eläkesäätiölain tai vakuutuskassalain säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen.

6.2 Eläkesäätiön ja eläkekassan keskeiset toiminnot

- (2) ESL 2 §:n 21 kohdan mukaan keskeisellä toiminnolla tarkoitetaan A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston hallintojärjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto. VKL 3 §:n 22 kohdan mukaan keskeisellä toiminnolla tarkoitetaan lisäeläketoinnan hallintojärjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto.
- (3) ESL 42 d §:n 1 momentin ja VKL 77 d §:n 1 momentin mukaan keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sekä niiden henkilöiden tai yksiköiden, joille on ulkoistettu keskeinen toiminto, tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Sanottujen lainkohtien mukaan vaajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla keskeistä toimintoa suorittava henkilö. Sopivuutta koskevalla vaatimuksella tarkoitetaan, että:
- a) keskeisiä sisäisen tarkastuksen toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta tarkastuksen asianmukaiseen suorittamiseen;
 - b) keskeisiä aktuaaritoimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta aktuaaritoimintojen asianmukaiseen suorittamiseen;
 - c) muita keskeisiä toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta hoitamansa keskeisen toiminnon asianmukaiseen suorittamiseen.
- (4) ESL 42 d §:n 2 momentin ja VKL 77 d §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että ESL 42 d §:n 1 momentissa ja VKL 77 d §:n 1 momentissa tarkoitetut henkilöt täyttävät pykälässä säädetyt vaatimukset.
- (5) Edellä tässä alaluvussa 6.2 kohdassa (3) mainittuun hyvämaineisuutta ja sopivuutta koskevaan edellytykseen ja Finanssivalvonnan luvussa 6 antamiin määräyksiin ja ohjeisiin viitataan kokonaisuutena käsitteellä *fit & proper*.
- (6) Tässä luvussa *keskeistä toimintoa suorittavalla henkilöllä* tarkoitetaan ESL 42 d §:ssä ja VKL 77 d §:ssä mainittuja henkilöitä.

- (7) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä edellä kohdassa (4) mainitusta selvityksestä perustuu ESL 42 d §:n 2 momenttiin ja VKL 77 d §:n 2 momenttiin.

OHJE (kohdat 8–15)

- (8) Finanssivalvonta suosittelee, että lisäeläkelaitos nimeää keskeisiä toimintoja suorittavat vastuuhenkilöt. Hallituksen esityksen (205/2018 vp) perusteluissa todetaan ESL 42 d §:än liittyen, että "Jos eläkesäätiö on nimennyt keskeisiä toimintoja suorittavat vastuuhenkilöt, kuten esimerkiksi sisäisestä tarkastuksesta vastaavan henkilön, riittävää on, että nimetyillä vastuuhenkilöllä on pykälän mukaiset edellytykset keskeisen toiminnon suorittamiseen. Vaatimusta keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sopivuudesta sovelletaan myös henkilöihin, joille vastuu keskeisestä toiminnosta on ulkoistettu eli eläkesäätiön palveluyrityksen palveluksessa oleviin henkilöihin, jotka on nimetty edellä mainitun eläkesäätiön keskeisistä toiminnoista vastaaviksi henkilöiksi." VKL 77 d § vastaa hallituksen esityksen perustelujen mukaan ESL 42 d §:ä.
- (9) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan ESL 42 d §:ssä ja VKL 77 d §:ssä asetettujen vaatimusten täyttäminen edellyttää, että fit & properia koskevien vaatimusten tulee täytyä koko sen ajan, kun henkilö suorittaa keskeistä toimintoa, ja että lisäeläkelaitoksella on velvollisuus valvoa vaatimusten toteutumista.
- (10) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan ESL 42 d §:n 1 momentin a ja c kohdissa ja VKL 77 d §:n 1 momentin a ja c kohdissa tarkoitettua sopivuutta koskeva vaatimus edellyttää ainakin, että henkilöllä on aikaisempaa kokemusta vastaavanlaisista tehtävistä vakuutusosalta tai muulta alalta ja eläkealan tuntemusta.
- (11) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan ESL 42 d §:n 1 momentin b kohdassa ja VKL 77 d §:n 1 momentin b kohdassa tarkoitettua sopivuutta koskeva vaatimus edellyttää ainakin, että henkilö täyttää samat kelpoisuusehdot kuin ESL 135 §:ssä ja VKL 170 §:ssä tarkoitettu vakuutusmatemaatikko ja hänellä on eläkealan tuntemusta.
- (12) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdissa (10) ja (11) mainittua eläkealan tuntemusta koskeva vaatimus täytyy aikaisemman eläkealan kokemuksen tai koulutus- ja perehdyttämisohjelman kautta.
- (13) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan henkilö ei ole ESL 42 d §:n 1 momentin tai VKL 77 d §:n 1 momentin mukaisesti hyvämaineinen, mikäli:
- hänet on tuomittu viimeisen viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai yhdyskuntapalveluun tai viimeisen kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton tehtävään tai
 - hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton tehtävään.
- (14) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan (13) ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu määräaika lasketaan valintaa tai nimittämistä koskevassa tilanteessa tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävässä aloittamishetkeen. Jos tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voisi kuitenkin jatkaa ESL 42 d §:n 1 momentin ja VKL 77 d §:n 1 momentin mukaisessa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

- (15) Mikäli kyseessä on edellä kohdassa (13) tai (14) mainittu tilanne, tulisi lisäeläkelaitoksen toimittaa Finanssivalvonnalle kaikki tekoon, rangaistukseen ja asian muuhun arviointiin liittyvät tiedot sekä esittää ne perusteet, miksi henkilön voitaisiin kuitenkin katsoa soveltuvan tehtäväänsä.

MÄÄRÄYS (kohdat 16–20)

- (16) Lisäeläkelaitoksen tulee hankkia seuraavat asiakirjat fit & proper -selvitystä varten:
- ote Oikeusrekisterikeskuksen konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä
 - maistraatin antama ote holhousasioiden rekisteristä, josta käy ilmi, onko henkilölle määrätty edunvalvoja tai onko hänen oikeustoimikelpoisuuttaan rajoitettu
 - ote Oikeusrekisterikeskuksen velkajärjestelyrekisteristä
 - ote Oikeusrekisterikeskuksen liiketoimintakieltorekisteristä
 - henkilön antama kirjallinen vakuutus siitä, että
 - häntä ei ole tuomittu sakkorangaistukseen (ei koske rikesakkoja eikä pienehköistä liikenne rikkomuksista seuranneita sakkoja) viimeisen kolmen vuoden aikana tai vankeusrangaistukseen tai yhdyskuntapalveluun viimeisen viiden vuoden aikana
 - hän ei ole saanut huomautusta tehtäväänsä asetetulta valvontaelimeltä (esimerkiksi ulkomainen valvontaviranomainen, Suomen Asianajajaliitto, Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastuslautakunta)
 - tai selvitys rikkomuksesta tai rikoksesta, josta edellä mainittu seuraamus on aiheutunut
 - jos ulkomainen vakuutusvalvonnasta vastaava viranomainen on arvioinut henkilön luotettavuutta ja sopivuutta (fit & proper), tämän arvioinnin tulos
 - ansioluettelo.
- (17) Edellä kohdassa (16) mainitut selvitykset on tehtävä ennen kuin henkilö aloittaa keskeistä toimintoa koskevassa tehtävässä. Selvitysten on oltava saatavilla ja tarkastettavissa lisäeläkelaitoksessa, ja ne toimitetaan vain pyydettyäessä Finanssivalvonnalle.
- (18) Finanssivalvonnalle on lähtökohtaisesti ilmoitettava keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden muutoksista ennen kuin henkilö aloittaa tehtävässään. Ilmoituksesta on käytävä ilmi:
- lisäeläkelaitoksen nimi;
 - henkilön yksilöinti- ja yhteystiedot;
 - tehtävä, johon hänet on lisäeläkelaitoksessa valittu, sekä
 - milloin hän aloittaa tehtävässään.
- (19) Ilmoitukseen on liitettävä lisäeläkelaitoksen hallituksen puheenjohtajan allekirjoittama vakuutus, jossa lisäeläkelaitos ilmoittaa selvittäneensä henkilön täyttävän fit & proper -kokenaisuuden sekä perustelut sille, miksi lisäeläkelaitos katsoo henkilön täyttävän fit & proper -kokonaisuuden.

- (20) Ilmoitus tulee tehdä Finanssivalvonnan kirjaamoon. Finanssivalvonnan kirjaamon sähköpostiosoite on kirjaamo@finanssivalvonta.fi. Lisätietoja sähköpostilähetysten suojaamisesta on Finanssivalvonnan verkkosivuilla. Postitse hakemuksen voi toimittaa Finanssivalvontaan osoitteella PL 103, 00101 Helsinki (kirjaamon käyntiosoite Rauhankatu 19).

7 Hyvämaineisuus ja sopivuus, toiminnasta tosiasiallisesti vastaavat henkilöt

7.1 Soveltamisala

(1) Tätä lukua sovelletaan

- A-eläkesäätiöihin, joihin sovelletaan niitä eläkesäätiölain säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen
- AB-eläkesäätiöihin, joiden A-osastoon sovelletaan niitä eläkesäätiölain säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen
- yksinomaan lisäeläketoimintaa harjoittaviin eläkekassoihin, joihin sovelletaan niitä vakuutuslainsäätöjen säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen
- sekä lisäeläketoimintaa että lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittaviin eläkekassoihin, joiden lisäeläketoimintaa harjoittavaan osastoon sovelletaan niitä vakuutuslainsäätöjen säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen.

(2) Tässä luvussa *valvottavalla* tarkoitetaan edellä kohdassa (1) mainittuja eläkesäätiöitä ja eläkekassoja.

7.2 Eläkesäätiön ja eläkekassan toiminnasta tosiasiallisesti vastaavat henkilöt

- (3) ESL 42 e §:n 1 momentin ja VKL 77 e §:n 1 momentin mukaan toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Eläkesäätiön ja eläkekassan hallituksen jäsenillä on yhdessä sekä eläkesäätiön asiamiehellä ja eläkekassan toimitusjohtajalla yksin oltava riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta eläkesäätiön järkevään ja vakaaseen johtamiseen ja hallintointiin.
- (4) ESL 19 §:n 4 momentin mukaan vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä asiamiehenä. VKL 27 §:n 4 momentin mukaan vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

- (5) ESL 42 e §:n 2 momentin ja VKL 77 e §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että ESL 42 e §:n 1 momentissa ja VKL 77 e §:n 1 momentissa tarkoitetut henkilöt täyttävät pykälässä säädetyt vaatimukset.
- (6) ESL 19 §:n 5 momentin ja VKL 27 §:n 5 momentin mukaan Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että johto täyttää pykälässä säädetyt vaatimukset.
- (7) Edellä tässä alaluvussa kohdassa (3) mainittuun hyvämaineisuutta ja sopivuutta koskevaan edellytykseen, kohdassa (4) mainittuihin edellytyksiin ja Finanssivalvonnan luvussa 7 antamiin määräyksiin ja ohjeisiin viitataan kokonaisuutena käsitteellä *fit & proper*.
- (8) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä edellä kohdassa (5) mainitusta selvityksestä perustuu ESL 42 e §:n 2 momenttiin ja VKL 77 e §:n 2 momenttiin.
- (9) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä edellä kohdassa (6) mainitusta selvityksestä perustuu ESL 19 §:n 5 momenttiin ja VKL 27 §:n 5 momenttiin.
- (10) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä eläkesäätiörekisteriin ja vakuutus-kassarekisteriin tehtävistä ilmoituksista perustuu ESL 70 §:n 2 momenttiin ja VKL 102 §:n 2 momenttiin.

OHJE (kohdat 11–18)

- (11) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan ESL 42 e §:ssä, VKL 77 e §:ssä, ESL 19 §:ssä ja VKL 27 §:ssä asetettujen vaatimusten täyttäminen edellyttää, että *fit & properia* koskevien vaatimusten tulee täytyä koko ajan niin henkilötasolla kuin valvottavan hallituksen jäsen-ten muodostaman kokonaisuuden osalta, ja että valvottavalla on velvollisuus valvoa vaatimusten toteutumista.
- (12) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan ESL 42 e §:n 1 momentissa ja VKL 77 e §:n 1 momentissa tarkoitettu sopivuutta koskeva vaatimus edellyttää ainakin, että
- toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä on eläkealan tuntemusta;
 - eläkesäätiön asiamiehellä ja eläkekassan toimitusjohtajalla on oman tehtäväalueensa tuntemusta ja että
 - vähintään yhdellä kolmasosalla eläkesäätiön ja eläkekassan hallituksen jäsenistä on aikaisempaa hallituskokemusta tai muuta johtamiskokemusta ja että vähintään yhdellä kolmasosalla on sijoitustoiminnan tuntemusta.
- (13) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan (12) ensimmäisessä alakohdassa mainittu eläkealan tuntemusta koskeva vaatimus täyttyy aikaisemman eläkealan kokemuksen tai koulutus- ja perehdyttämishjelman kautta.
- (14) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan (12) toisessa alakohdassa mainittu oman tehtäväalueen tuntemusta koskeva vaatimus täyttyy aikaisemman vastaavan kokemuksen tai koulutus- ja perehdyttämishjelman kautta.
- (15) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan (12) kolmannessa alakohdassa mainittu sijoitustoiminnan tuntemusta koskeva vaatimus täyttyy aikaisemman sijoitustoiminnan kokemuksen tai koulutus- ja perehdyttämishjelman kautta.
- (16) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan henkilö ei ole ESL 42 e §:n 1 momentin tai VKL 77 e §:n 1 momentin mukaisesti hyvämaineinen, mikäli:

- hänet on tuomittu viimeisen viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai yhdyskuntapalveluun tai viimeisen kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton tehtävään tai
 - hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton tehtävään.
- (17) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan (16) ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu määräaika lasketaan valintaa tai nimittämistä koskevassa tilanteessa tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävässä aloittamishetkeen. Jos tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voisi kuitenkin jatkaa ESL 42 e §:n 1 momentin ja VKL 77 e §:n 1 momentin mukaisessa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.
- (18) Mikäli kyseessä on edellä kohdassa (16) tai (17) mainittu tilanne, tulisi valvottavan toimittaa Finanssivalvonnalle kaikki tekoon, rangaistukseen ja asian muuhun arviointiin liittyvät tiedot sekä esittää ne perusteet, miksi henkilön voitaisiin kuitenkin katsoa soveltuvan tehtäväänsä. MÄÄRÄYS (kohdat 19–23)
- (19) Valvottavan tulee hankkia seuraavat asiakirjat fit & proper -selvitystä varten:
- ote Oikeusrekisterikeskuksen konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä
 - maistraatin antama ote holhousasioiden rekisteristä, josta käy ilmi, onko henkilölle määrätty edunvalvoja tai onko hänen oikeustoimikelpoisuuttaan rajoitettu
 - ote Oikeusrekisterikeskuksen velkajärjestelyrekisteristä
 - ote Oikeusrekisterikeskuksen liiketoimintakieltorekisteristä
 - henkilön antama kirjallinen vakuutus siitä, että
 - häntä ei ole tuomittu sakkorangaistukseen (ei koske rikesakkoja eikä pienehköistä liikenne rikkomuksista seuranneita sakkoja) viimeisen kolmen vuoden aikana tai vankeusrangaistukseen tai yhdyskuntapalveluun viimeisen viiden vuoden aikana
 - hän ei ole saanut huomautusta tehtäväänsä asetetulta valvontaelimeltä (esimerkiksi ulkomainen valvontaviranomainen, Suomen Asianajajaliitto, Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastuslautakunta)
 - tai selvitys rikkomuksesta tai rikoksesta, josta edellä mainittu seuraamus on aiheutunut
 - jos ulkomainen vakuutusvalvonnasta vastaava viranomainen on arvioinut henkilön luotettavuutta ja sopivuutta (fit & proper), tämän arvioinnin tulos
 - ansioluettelo.
- (20) Edellä kohdassa (19) mainitut selvitykset on tehtävä ennen kuin henkilö aloittaa toiminnasta tosiasiallisesti vastaavana henkilönä. Selvitysten on oltava saatavilla ja tarkastettavissa valvottavassa, ja ne toimitetaan vain pyydettyäessä Finanssivalvonnalle.
- (21) ESL 72 §:n 1 momentin ja VKL 105 §:n 1 momentin mukaiseen muutosilmoitukseen on liitettävä:
- tieto siitä, milloin henkilö aloittaa tehtävänsä;

- valvottavan hallituksen puheenjohtajan allekirjoittama vakuutus, jossa valvottava ilmoittaa selvittäneensä henkilön täyttävän fit & proper -kokonaisuuden, jos kyseessä on asiamiehen tai toimitusjohtajan tehtävä ja asiamiehen tai toimitusjohtajan allekirjoittama vakuutus, jos kyseessä on hallituksen jäsenen tehtävä sekä
- perustelut sille, miksi valvottava katsoo henkilön täyttävän fit & proper -kokonaisuuden ja valvottavan hallituksen täyttävän sopivuutta koskevat vaatimukset kokonaisuutena.

(22) Edellä kohdassa (21) mainittu muutosilmoitus on lähtökohtaisesti toimitettava Finanssivalvonnalle ennen kuin henkilö aloittaa tehtävässään.

(23) Ilmoitus tulee tehdä Finanssivalvonnan kirjaamoon. Finanssivalvonnan kirjaamon sähköpostiosoite on kirjaamo@finanssivalvonta.fi. Lisätietoja sähköpostilähetysten suojaamisesta on Finanssivalvonnan verkkosivuilla. Postitse hakemuksen voi toimittaa Finanssivalvontaan osoitteella PL 103, 00101 Helsinki (kirjaamon käyntiosoite Rauhankatu 19).

8

Keskeisen toiminnon suorittaminen samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin työnantaja

8.1 Soveltamisala

- (1) Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitoksiin, joihin sovelletaan niitä eläkesäätiölain tai vakuutuslainsäädännön säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen.

8.2 Hakemus Finanssivalvonnalle

- (2) ESL 42 h §:n 3 momentin ja VKL 77 h §:n 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voi valvottavan hakemuksesta myöntää luvan suorittaa keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin työnantaja, jos valvottava antaa selvityksen siitä, kuinka se estää tai käsittelee eturistiriitoja valvottavassa vakuuttavan työnantajan kanssa ja jos vakuutetun toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus eivät muuta edellytä.
- (3) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä edellä kohdassa (2) tarkoitetusta hakemuksesta perustuu ESL 42 h §:n 4 momenttiin ja VKL 77 h §:n 4 momenttiin.

MÄÄRÄYS (kohdat 4–5)

- (4) Finanssivalvonnalle toimitettavassa hakemuksessa on oltava kuvaus keskeistä toimintoa suorittavan henkilön ja yksikön tehtävästä työnantajassa ja valvottavassa, arvio tehtävissä esiintyvistä eturistiriidoista ja niiden merkityksestä sekä kuvaus järjestelyistä, joilla eturistiriitoja hallitaan. Hakemuksessa on tämän lisäksi annettava soveltuvin osin vastaavat tiedot kuin näiden määräysten ja ohjeiden kohdassa 5.4(14 - 15) edellytetään annettavan ulkoistamisilmoituksessa.
- (5) Näiden määräysten ja ohjeiden voimaan tullessa edellä kohdassa (2) mainituista olemassa olevista järjestelyistä tulee tehdä Finanssivalvonnalle hakemus kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun nämä määräykset ja ohjeet ovat tulleet voimaan.

OHJE (kohta 6)

- (6) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan ESL 42 h §:n 3 momentissa ja VKL 77 h §:n 3 momentissa säädetty tarkoittaa, että keskeisen toiminnon suorittamista samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin työnantaja ei voida aloittaa ennen kuin Finanssivalvonta on antanut järjestelyyn luvan.

9

Lisäeläke-ennusteessa käytettävät olettamat

9.1 Soveltamisala

- (1) Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitoksiin, joihin sovelletaan niitä eläkesäätiölain tai vakuutuslainsäädännön säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen.

9.2 Olettamat

- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa sitovia määräyksiä olettamista, joita käyttäen lisäeläkkeen eläke-etuusotteella esitettävän lisäeläke-ennusteen laskennassa tarvittavat sijoitusten vuotuisen tuotto-%:n, vuotuisen inflaation ja tulevien palkkojen oletukset määritellään, perustuu ESL 49 f §:ään sekä VKL 84 f §:ään.

MÄÄRÄYS (kohdat 3-4)

- (3) Lisäeläke-ennustetta laskettaessa ei huomioida tulevaa palkkakehitystä eikä inflaatiota. Jos maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn tulevien vakuutusmaksujen arvioidaan olevan toteutuneen palkka- ja palkkiotason mukaisina liian suuret, tulee tiedossa olevat muutokset huomioida lisäeläke-ennusteessa. Tulevan lisäeläkkeen ostovoimaa havainnollistetaan esittämällä lisäeläke-ennuste reaaliarvoisena eli nykyistä hintatasoa vastaavana.
- (4) Mikäli maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn lisäeläke-ennusteet perustuvat talousskenaarioihin, perusskenaariossa sijoitusten vuotuisen reaalituotto-%:n tulee perustua realistisiin reaalituotto-odotuksiin ja hallituksen hyväksymään sijoitussuunnitelmaan. Parhaassa mahdollisessa skenaariossa sijoitusten vuotuisen reaalituotto-%:n tulee perustua laskentahetken tietojen perusteella uskottaviin optimistisiin reaalituotto-odotuksiin ja eläkesäätiön hallituksen hyväksymään sijoitussuunnitelmaan. Epäedullisessa skenaariossa reaalituotto-%:n oletetaan olevan nolla.